Інформаційні матеріали для працівників Західного міжрегіонального управління Державної служби з питань праці на тему: «Фінансовий контроль та моніторинг способу життя».

Державні службовці Західного міжрегіональне управління Державної служби з питань праці, відповідно до п.п. «в» п. 1 ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції» (далі-Закон), є особами, на яких поширюється дія цього Закону.

В Україні фінансовий контроль як інструмент запобігання корупції запроваджено з 2014 року згідно із Законом.

Однією із складових системи фінансового контролю є електронне декларування доходів та видатків осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, яке передбачає подання декларацій (щорічне, при звільненні, після звільнення кандидата, що претендує на зайняття посади), їх облік та оприлюднення, контроль та перевірку.

Другою складовою фінансового контролю корупції є моніторинг способу життя суб'єктів декларування щодо виявлення невідповідності рівня їх життя задекларованим ними майну і доходам на підставі декларацій, інформації, отриманої від фізичних та юридичних осіб, а також із засобів масової інформації та інших відкритих джерел інформації.

Третьою складовою фінансового контролю в Україні є додаткові заходи, що включають повідомлення про відкриття валютного рахунку в установі банку-нерезидента та повідомлення про суттєві зміни у майновому стані, що здійснюється у десятиденний строк.

Електронне декларування

На виконання Закону та з метою забезпечення ефективного функціонування електронного декларування в Україні **Національним агентством видано наказ «Про затвердження форми декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та Порядку заповнення та подання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування» від 08.11.2023 № 252/23 (далі -Порядок).**

Види декларацій та порядок їх подання

Декларація заповнюється та подається особисто суб'єктом декларування шляхом заповнення відповідної електронної форми після автентифікації у персональному електронному кабінеті.

Декларація подається незалежно від того, перебуває суб'єкт декларування в Україні чи за її межами.

Суб'єкти декларування подають декларації з додержанням таких вимог:

1) **щорічна декларація** - декларація, яка подається відповідно до частини першої статті 45 Закону (щороку), абзацу другого частини другої статті 45 Закону (після припинення діяльності (після звільнення)) у період з 00 годин 00 хвилин 01 січня до 00 годин 00 хвилин 01 квітня. Така декларація охоплює звітний рік (період з 01 січня до 31 грудня включно), що передує року, в якому подається декларація, та містить інформацію станом на 31 грудня звітного року.

Суб'єкт декларування, поновлений на роботі за рішенням суду після завершення періоду декларування, до 01 квітня року, наступного за роком, у якому відбулося поновлення, подає щорічну декларацію за рік, у якому відбулось поновлення. Якщо така особа поновлена на роботі до завершення періоду декларування, щорічна декларація подається за минулий рік. Щорічна декларація за час вимушеного прогулу не подається.

Якщо особа, яка припинила здійснення діяльності, до завершення визначеного Законом строку подання щорічної декларації знову розпочинає здійснення діяльності, вона подає щорічну декларацію як особа, яка продовжує здійснювати діяльність. Щорічна декларація (після звільнення) у такому випадку не подається.

2) **декларація при звільненні** - декларація, яка подається відповідно до абзацу першого частини другої статті 45 Закону - протягом 30 днів з дня припинення діяльності.

Така декларація подається за період, не охоплений раніше поданими деклараціями, та містить інформацію станом на останній день такого періоду, яким є останній день здійснення діяльності.

Під раніше поданими деклараціями розуміються декларації, що були подані до Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (далі – Реєстр) відповідно до Закону, крім декларації кандидата на посаду.

Декларація при звільненні не подається у таких випадках:

особа, яка припинила здійснення діяльності на одній посаді, продовжує здійснювати діяльність на іншій посаді;

особа, яка припинила здійснення діяльності, упродовж 30 днів з дня припинення діяльності знову розпочала здійснення діяльності.

Втрата статусу суб'єкта декларування у зв'язку із внесенням змін до закону або статусу юридичної особи публічного права не вважається припиненням діяльності та не зобов'язує особу подавати декларацію будь-якого виду.

3) **декларація кандидата на посаду** - декларація, яка подається відповідно до частини третьої статті 45 Закону. Така декларація охоплює звітний рік (період з 01 січня до 31 грудня включно), що передує року, в якому особа подала заяву на зайняття посади, якщо інше не передбачено законодавством, та містить інформацію станом на 31 грудня звітного року.

Декларація кандидата на посаду подається до призначення або обрання особи на відповідну посаду, якщо інше не передбачено законом.

Якщо особа подала щорічну декларацію за минулий рік, декларація кандидата на посаду за цей період не подається.

Суб’єкт декларування до початку заповнення декларації повинен підтвердити ознайомлення із Порядком шляхом проставлення відповідної відмітки.

Після заповнення усіх необхідних розділів декларації суб’єкту декларування надається можливість перевірити повноту та достовірність зазначеної ним інформації.

Перед підписанням декларації суб’єкт декларування підтверджує повноту та достовірність даних, вказаних у ній, ознайомлення з попередженням про настання відповідальності за подання недостовірних відомостей шляхом проставлення відповідної відмітки.

Суб’єкт декларування підписує декларацію шляхом накладання на неї особистого кваліфікованого електронного підпису або удосконаленого електронного підпису відповідно до вимог законодавства.

Подання декларації до Реєстру підтверджується шляхом надсилання повідомлення суб’єкту декларування до персонального електронного кабінету та на адресу його електронної пошти, зазначену в персональному електронному кабінеті.

Суб’єкт декларування має право за власною ініціативою одноразово подати виправлену декларацію упродовж 30 днів після дня подання первинної декларації шляхом створення та подання виправленої декларації до Реєстру.

Загальні правила заповнення декларації

У декларації суб’єкт декларування зазначає інформацію про себе, членів своєї сім’ї, інших осіб та об’єкти декларування, визначені частиною першою статті 46 Закону.

Перед заповненням розділів декларації (крім розділу 1 «Вид декларації та звітний період», розділу 2.1 «Інформація про суб’єкта декларування») суб’єкт декларування обирає одну з позначок: «Наявна інформація для декларування у цьому розділі» або «Відсутня інформація для декларування у цьому розділі». Обрання однієї з позначок є обов’язковим.

Відомості про об’єкт декларування зазначаються незалежно від того, розташований він на території України чи за її межами.

У декларації зазначаються відомості про:

1) прізвище, ім’я, по батькові, число, місяць і рік народження, реєстраційний номер облікової картки платника податків (у разі його отримання), серію та номер паспорта громадянина України, суб’єкта декларування та членів його сім’ї, унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі суб’єкта декларування та членів його сім’ї (у разі формування такого унікального номера), зареєстроване місце їх проживання, а також місце фактичного проживання або поштову адресу, на яку суб’єкту декларування Національним агентством може бути надіслано кореспонденцію, місце роботи (проходження служби) або місце майбутньої роботи (проходження служби), займану посаду або посаду, на яку претендує, та категорію посади (якщо така є) суб’єкта декларування, у тому числі належність до службових осіб, які займають відповідальне та особливо відповідальне становище, суб’єктів декларування, які займають посади, пов’язані з високим рівнем корупційних ризиків, а також належність до національних публічних діячів відповідно до Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення".

2) об’єкти нерухомості, що належать суб’єкту декларування та членам його сім’ї на праві приватної власності, включаючи спільну власність, або знаходяться у них в оренді чи на іншому праві користування, незалежно від форми укладення правочину, внаслідок якого набуте таке право.

Такі відомості включають:

а) дані щодо виду, характеристики майна, місцезнаходження, дату набуття майна у власність, оренду або інше право користування, вартість майна на дату набуття його у власність, володіння або користування;

б) у разі якщо нерухоме майно перебуває у спільній власності, про усіх співвласників такого майна вказуються відомості, зазначені у пункті 1, або найменування відповідної юридичної особи із зазначенням коду Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців. У разі якщо нерухоме майно перебуває в оренді або на іншому праві користування, про власника такого майна також вказуються відомості, зазначені у пункті 1, або найменування відповідної юридичної особи із зазначенням коду Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців.

2^1) об'єкти незавершеного будівництва, об'єкти, не прийняті в експлуатацію або право власності на які не зареєстроване в установленому законом порядку, які:

а) належать суб'єкту декларування або членам його сім'ї на праві власності відповідно до Цивільного кодексу України;

б) розташовані на земельних ділянках, що належать суб'єкту декларування або членам його сім'ї на праві приватної власності, включаючи спільну власність, або передані їм в оренду чи на іншому праві користування, незалежно від правових підстав набуття такого права;

в) повністю або частково побудовані з матеріалів чи за кошти суб'єкта декларування або членів його сім'ї;

г) мають інший зв'язок із суб'єктом декларування чи членом його сім'ї.

Такі відомості включають:

а) загальну інформацію про об'єкт: вид об'єкта, загальну площу ($м^{-2}$), реєстраційний номер;

б) інформацію про місцезнаходження об'єкта;

в) підставу для декларування об'єкта;

г) особу, якій належить земельна ділянка, на якій здійснюється будівництво об'єкта, і права на неї;

д) особу, якій належить об'єкт (суб'єкт декларування та/або члени його сім'ї), і права на нього, якщо об'єкт перебуває у спільній власності,- про всіх його співвласників.

3) цінне рухоме майно, вартість якого перевищує 100 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 1 січня звітного року, що належить суб'єкту декларування або членам його сім'ї на праві приватної власності, у тому числі спільної власності, або перебуває в її володінні або користуванні незалежно від форми правочину, внаслідок якого набуте таке право.

Такі відомості включають:

а) дані щодо виду майна, характеристики майна, дату набуття його у власність, володіння або користування, вартість майна на дату його набуття у власність, володіння або користування;

б) дані щодо транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів, а також щодо їх марки та моделі, року випуску, ідентифікаційного номера (за наявності). Відомості про транспортні засоби та інші самохідні машини і механізми зазначаються незалежно від їх вартості;

в) у разі якщо рухоме майно перебуває у спільній власності, про усіх співвласників такого майна також вказуються відомості, зазначені у пункті 1, або найменування відповідної юридичної особи із зазначенням коду Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців. У разі якщо рухоме майно перебуває у володінні або користуванні, про власників такого майна також вказуються відомості, зазначені у пункті, або найменування відповідної юридичної особи із зазначенням коду Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців.

Примітка. Декларування цінного рухомого майна, зазначеного у цьому пункті (крім транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів), права на яке набуті до подання суб'єктом декларування першої декларації відповідно до вимог цього Закону, здійснюється з обов'язковим зазначенням інформації про набуття такого майна до початку періоду

здійснення діяльності із виконання функцій держави або місцевого самоврядування або у такий період. При цьому зазначення даних щодо його вартості та дати набуття у власність, володіння або користування не є обов'язковим.

4) цінні папери, у тому числі акції, облігації, чеки, сертифікати, векселі, що належать суб'єкту декларування або членам його сім'ї, з відображенням відомостей про вид цінного папера, його емітента, дату набуття цінних паперів у власність, їх загальну кількість та номінальну вартість одного цінного папера на дату набуття, права на цей об'єкт, особу, якій належить об'єкт (суб'єкт декларування та/або члени його сім'ї, третя особа).

У разі набуття прав на пакет цінних паперів одного виду та одного емітента внаслідок укладення суб'єктом декларування або членом його сім'ї кількох правочинів датою набуття є дата останнього такого правочину.

У разі якщо цінні папери передані в управління іншій особі, про це зазначається у декларації та вказуються відомості про особу, якій вони передані. Інформація про фізичну або юридичну особу зазначається відповідно до пункту 8 розділу III Порядку;

5) інші корпоративні права, що належать суб'єкту декларування або членам його сім'ї, із зазначенням найменування кожного суб'єкта господарювання, дату набуття права, його організаційно-правової форми, коду Єдиного державного реєстру підприємств і організацій України, частки у статутному (складеному) капіталі товариства, підприємства, організації у грошовому та відсотковому вираженні.

У разі якщо корпоративні права передані в управління іншій особі, про це зазначається у декларації.

5[1]) юридичні особи, трасти або інші подібні правові утворення, кінцевим бенефіціарним власником (контролером) яких є суб'єкт декларування або члени його сім'ї.

6) нематеріальні активи, що належать суб'єкту декларування або членам його сім'ї, у тому числі об'єкти права інтелектуальної власності, що можуть бути оцінені в грошовому еквіваленті, криптовалюти. До відомостей щодо нематеріальних активів включаються дані про вид та характеристику об'єкта, його вартість на дату набуття права або за останньою грошовою оцінкою, дату виникнення права на об'єкт, права на цей об'єкт та особу, якій належить об'єкт декларування (суб'єкт декларування та/або члени його сім'ї, третя особа).

7) отримані доходи суб'єкта декларування або членів його сім'ї, у тому числі доходи у вигляді заробітної плати (грошового забезпечення), отримані як за основним місцем роботи, так і за сумісництвом, гонорари, дивіденди, проценти, роялті, страхові виплати, аліменти, благодійна допомога, пенсія, доходи від відчуження цінних паперів та корпоративних прав, подарунки, а також соціальні виплати та субсидії у разі виплати їх у грошовій формі та інші доходи.

Такі відомості включають дані про вид доходу, джерело доходу та його розмір та особу, яка отримала дохід. Відомості щодо подарунка зазначаються лише у разі, якщо його вартість перевищує п'ять прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 1 січня звітного року, а для подарунків у вигляді грошових коштів - якщо розмір таких подарунків, отриманих від однієї особи (групи осіб) протягом року, перевищує п'ять прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 1 січня звітного року. Не підлягають декларуванню доходи у вигляді коштів, одержаних як відшкодування або покриття витрат на службове відрядження відповідно до пункту 3 частини другої статті 23 Закону.

8) наявні у суб'єкта декларування або членів його сім'ї грошові активи, у тому числі готівкові кошти, кошти, розміщені на банківських рахунках або які зберігаються у банку, внески до кредитних спілок та інших небанківських фінансових установ, кошти, позичені третім особам, поворотна фінансова допомога, надана третім особам, та кошти, які не сплачені третіми особами і строк сплати яких настав відповідно до умов правочину або рішення суду, а також активи у дорогоцінних (банківських) металах. Відомості щодо грошових активів включають дані про вид, розмір та валюту активу, а також найменування та код Єдиного державного реєстру підприємств і організацій України установи, в якій відкриті відповідні рахунки або до якої зроблені відповідні внески. Не підлягають декларуванню наявні грошові активи (у тому числі готівкові кошти, кошти, розміщені на банківських рахунках, внески до

кредитних спілок та інших небанківських фінансових установ, кошти, позичені третім особам, поворотна фінансова допомога, надана третім особам, та кошти, які не сплачені третіми особами і строк сплати яких настав відповідно до умов правочину або рішення суду) та активи у дорогоцінних (банківських) металах, якщо сукупна вартість всіх грошових активів не перевищує 50 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 1 січня звітного року;

8[1]) банківські та інші фінансові установи, у тому числі за кордоном, в яких у суб'єкта декларування або членів його сім'ї відкриті рахунки (незалежно від типу рахунку, а також рахунки, відкриті третіми особами на ім'я суб'єкта декларування або членів його сім'ї, крім рахунків, на яких обліковуються некомпенсовані грошові заощадження громадян України в установах акціонерного товариства "Державний ощадний банк України", поміщені в період до 2 січня 1992 року в установи Ощадного банку СРСР, що діяли на території України) або зберігаються кошти, інше майно. Такі відомості включають дані про банківську або іншу фінансову установу, осіб, які мають право розпоряджатися принаймні одним таким рахунком або мають доступ до індивідуального банківського сейфа в такій установі, осіб, які відкрили принаймні один рахунок на ім'я суб'єкта декларування або членів його сім'ї в такій установі;

9) фінансові зобов'язання суб'єкта декларування або членів його сім'ї, у тому числі отримані кредити, позики, зобов'язання за договорами лізингу, розмір сплачених коштів у рахунок основної суми позики (кредиту) та процентів за позикою (кредитом), залишок позики (кредиту) станом на кінець звітного періоду, зобов'язання за договорами страхування та недержавного пенсійного забезпечення. Відомості щодо фінансових зобов'язань включають дані про вид зобов'язання, його розмір, валюту зобов'язання, інформацію про особу, стосовно якої виникли такі зобов'язання, відповідно до пункту 1, або найменування відповідної юридичної особи із зазначенням коду Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців, та дату виникнення зобов'язання. Такі відомості зазначаються лише у разі, якщо розмір зобов'язання перевищує 50 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 1 січня звітного року.

У разі якщо предметом правочину щодо забезпечення виконання зобов'язання є нерухоме або рухоме майно, в декларації зазначаються вид майна, його місцезнаходження, вартість та інформація про власника майна відповідно або найменування відповідної юридичної особи із зазначенням коду Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців. У разі якщо засобом забезпечення отриманого зобов'язання є порука, в декларації має бути вказано інформацію про поручителя, зазначену у пункті 1, або найменування відповідної юридичної особи із зазначенням коду Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців;

10) видатки, а також будь-які інші правочини, вчинені у звітному періоді, на підставі яких у суб'єкта декларування виникає або припиняється право власності, володіння чи користування, у тому числі спільної власності, на нерухоме або рухоме майно, нематеріальні та інші активи, а також виникають фінансові зобов'язання, які зазначені у пунктах 2-9.

Такі відомості зазначаються у разі, якщо розмір відповідного видатку перевищує 50 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 1 січня звітного року; до таких відомостей включаються дані про вид правочину, його предмет. На письмовий запит Національного агентства суб'єкт декларування надає інформацію щодо найменування контрагента;

11) посаду чи роботу, що виконується або виконувалася за сумісництвом: дані про займану посаду чи роботу (оплачувану чи ні), що виконується за договором (контрактом), найменування юридичної чи фізичної особи, в якій (яких) особа працює або працювала за сумісництвом, із зазначенням коду Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців, або прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи із зазначенням її реєстраційного номера облікової картки платника податків;

12) входження суб'єкта декларування до керівних, ревізійних чи наглядових органів громадських об'єднань, благодійних організацій, саморегулівних чи самоврядних професійних об'єднань, членство в таких об'єднаннях (організаціях) із зазначенням назви

відповідних об’єднань (організацій) та їх коду Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців.

Відомості, зазначені вище, подаються незалежно від того, знаходиться об’єкт декларування на території України чи за її межами.

Дані про об’єкт декларування, що перебуває у володінні або користуванні суб’єкта декларування або членів його сім’ї, зазначаються в декларації, якщо такий об’єкт перебував у володінні або користуванні станом на останній день звітного періоду (за умови що право володіння або користування виникло у суб’єкта декларування не менше ніж за 30 календарних днів, що передували останньому дню звітного періоду) або протягом не менше половини днів протягом звітного періоду.

У декларації не зазначаються відомості про об’єкти декларування, які належать суб’єкту декларування або членам його сім’ї на праві приватної власності, включаючи спільну власність, якщо такі об’єкти в установленому законом порядку визнані знищеними внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України.

У декларації зазначаються також відомості про об’єкти декларування, передбачені пунктами 2-8, що є об’єктами права власності третьої особи, якщо суб’єкт декларування або член його сім’ї отримує чи має право на отримання доходу від такого об’єкта або може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти щодо такого об’єкта дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ним. Такі відомості, зазначаються у декларації незалежно від того скільки такий об’єкт перебував у володінні або користуванні станом на останній день звітного періоду.

Відомості, про об’єкти декларування, передбачені пунктами 2-8, що є об’єктами права власності третьої особи, якщо суб’єкт декларування або член його сім’ї отримує чи має право на отримання доходу від такого об’єкта або може прямо чи опосередковано, не зазначаються в декларації, якщо відповідні об’єкти належать на праві власності юридичній особі, трасту або іншим подібним правовим утворенням, кінцевим бенефіціарним власником (контролером) яких є суб’єкт декларування або члени його сім’ї, та їх головним призначенням є використання у господарській діяльності такої юридичної особи (промислове обладнання, спеціальна техніка тощо).

Відображення доходів і видатків суб’єктів декларування здійснюється у грошовій одиниці України.

Вартість майна, майнових прав, активів, інших об’єктів декларування, передбачених частиною першою статті 46 Закону, зазначається у грошовій одиниці України на момент їх набуття у власність або останньої грошової оцінки.

Вартість майна, майнових прав, активів, інших об’єктів декларування, що перебувають у володінні чи користуванні суб’єкта декларування, зазначається у випадку, якщо вона відома суб’єкту декларування або повинна була стати відомою внаслідок вчинення відповідного правочину.

Доходи/видатки, одержані/здійснені в іноземній валюті, з метою відображення у декларації перераховуються в грошовій одиниці України за валютним (обмінним) курсом Національного банку України, що діяв на дату одержання доходів/здійснення видатків. Щодо доходів/видатків, одержаних/здійснених за кордоном, зазначається держава, в якій їх було одержано/здійснено.

У разі відмови члена сім’ї суб’єкта декларування надати будь-які відомості чи їх частину для заповнення декларації суб’єкт декларування зобов’язаний зазначити про це в декларації, відобразивши всю відому йому інформацію про такого члена сім’ї, визначену пунктами 1-12.

Відомості з інформаційно-телекомунікаційних і довідкових систем, реєстрів, банків даних, доступ до яких забезпечено Національним агентством, занесені до декларації, вважаються достовірними і не потребують додаткового підтвердження первинними документами з урахуванням вимог частини другої статті 19 Закону України "Про публічні електронні реєстри". Це положення не поширюється на випадки, якщо у визначеному законом порядку встановлено недостовірність відповідної інформації, включеної до такої інформаційно-телекомунікаційної і довідкової системи, реєстру, банку даних, а також на випадки, якщо законом або іншим актом законодавства, що регулює питання функціонування такої інформаційно-телекомунікаційної і довідкової системи, реєстру, банку даних, не передбачено офіційний статус інформації, внесеної до такої системи, реєстру, банку даних.

Відомості, вважаються такими, що зазначені у декларації, якщо вони відображені хоча б в одному розділі декларації (крім відомостей про зареєстроване місце проживання, а також місце фактичного проживання або поштову адресу, на яку суб'єкту декларування Національним агентством може бути надіслано кореспонденцію, відображення яких не вважається зазначенням відомостей про об'єкти декларування). У такому разі невнесення відомостей до інших розділів декларації не вважається поданням суб'єктом декларування завідомо недостовірних відомостей або неподанням таких відомостей.

Примітка. Членами сім'ї суб'єкта декларування, які не є його подружжям або неповнолітніми дітьми станом на останній день звітного періоду, вважаються особи, які спільно проживали із суб'єктом декларування станом на останній день звітного періоду (за умови спільного проживання із суб'єктом декларування впродовж 30 календарних днів, що передували останньому дню звітного періоду) або сукупно протягом не менше 183 днів протягом року, що передує року подання декларації.

Здійснення операцій із купівлі, продажу або обміну іноземної валюти за рахунок власних грошових активів суб'єкта декларування або членів його сім'ї не потребує відображення в декларації відомостей, передбачених пунктом 10, а також не потребує повідомлення про суттєві зміни в майновому стані суб'єкта декларування.

Відповідальність за неподання або несвоєчасне подання несе виключно декларант.

За несвоєчасне подання без поважних причин декларації передбачена адміністративна відповідальність у вигляді накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (ч. 1 ст. 172-6 КУпАП).

За умисне неподання суб'єктом декларування декларації передбачена кримінальна відповідальність у вигляді штрафу від двох тисяч п'ятисот до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк від ста п'ятдесяти до двохсот сорока годин або обмеженням волі на строк до двох років, або позбавленням волі строком на один рік, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років (ст. 366-3 КК України).

Національне агентство періодично оновлює роз'яснення відповідно до законодавчих змін та доповнює їх, ґрунтуючись на запитах декларантів. З актуальною версією роз'яснень завжди можна ознайомитись у Базі знань на офіційному веб-сайті Національного агентства.

Моніторинг способу життя суб'єктів декларування

Законом вперше визначено засади здійснення моніторингу способу життя суб'єктів декларування. Зокрема на законодавчому рівні закріплено, що Національне агентство з питань запобігання корупції визначає порядок здійснення та здійснює вибірковий моніторинг способу життя суб'єктів декларування.

Головною метою здійснення Національним агентством моніторингу способу життя суб'єктів декларування є встановлення відповідності їх рівня життя наявним у них і членів їх сім'ї майну і одержаним ними доходам згідно з декларацією особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Моніторинг способу життя суб'єктів декларування здійснюється Національним агентством на підставі:

- інформації, отриманої від фізичних та юридичних осіб;
- із засобів масової інформації;
- інших відкритих джерел інформації, яка містить відомості про невідповідність рівня життя суб'єктів декларування задекларованим ними майну і доходам.

Встановлення невідповідності рівня життя суб'єкта декларування задекларованим ним майну і доходам є підставою для здійснення повної перевірки його декларації. У разі встановлення невідповідності рівня життя Національним агентством надається можливість суб'єкту декларування впродовж десяти робочих днів надати письмове пояснення за таким фактом.

У разі виявлення за результатами моніторингу способу життя ознак корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією, Національне агентство інформує про них спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції.

Додаткові заходи здійснення фінансового контролю

Окрім зазначених заходів фінансового контролю, чинним антикорупційним законодавством передбачено здійснення додаткових заходів фінансового контролю.

Так, у разі **відкриття суб'єктом декларування або членом його сім'ї валютного рахунка в установі банку-нерезидента** і в разі **суттєвої зміни у майновому стані суб'єкта декларування** останній має повідомити про це Національне агентство.

У першому випадку суб'єкт декларування зобов'язаний у двадцятиденний строк письмово повідомити Національне агентство із зазначенням номера рахунка і місцезнаходження банку-нерезидента. У другому – повідомити Національне агентство не пізніш як на десятий календарний день з дня отримання доходу або придбання майна.

Під суттєвою зміною у майновому стані суб'єкта декларування розуміють отримання ним одноразового доходу або придбання майна на суму, яка перевищує 50 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 1 січня , у якому подається повідомлення.

Якщо вартість майна перевищує 50 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб, але була сплачена частинами, то повідомлення про суттєві зміни в майновому стані подають після переходу права власності на таке майно. Дохід, який було нараховано, але не сплачено (не отримано), не повідомляють.

Для кожного випадку отримання доходу або придбання майна суб'єктом декларування особисто подається окреме повідомлення про суттєві зміни у майновому стані шляхом заповнення відповідної електронної форми на веб-сайті Національного агентства через власний персональний електронний кабінет суб'єкта декларування у системі Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. При цьому паперова копія повідомлення не надсилається.

Зазначену у повідомленні інформація включається до Реєстру та оприлюднюється у публічній частині Реєстру на офіційному веб-сайті Національного агентства (без відображення конфіденційної інформації про особу відповідно до закону). Інформація про отримання доходу або придбання майна членом сім'ї суб'єкта декларування не повідомляється.

Інформація, включена в повідомлення про суттєві зміни у майновому стані суб'єкта декларування, повинна бути також відображена в декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, яку такий суб'єкт декларування подає відповідно до Закону.